

 Carmen Stănescu și Adrian Pintea în «Menajeria de sticlă» de Tennessee Williams

EXPRIMAREA INEXPRIMABILULUI (NE)INTUIT

MENAJERIA DE STICLĂ de Tennessee Williams. Traducere: Anda Boldur
 • TEATRUL NAȚIONAL DIN BUCUREȘTI • Data premierei: 25 martie 1992 • Regia: Mihai Manolescu • Costume: Diana Ioan • Decoruri: Victor Crețulescu • Distribuția: Carmen Stănescu (Amanda Wingfield), Aimée Iacobescu, Magdalena Cernat (Laura Wingfield), Adrian Pintea (Tom Wingfield), Răzvan Ionescu, Vasile Filipescu (Jim O'Connor).

O destul de îndelungată experiență de spectator (nici măcar de critic de teatru, ci pur și simplu de spectator) m-a învățat că tot ce poate fi mai nereușit între nereușitele scenice este spectacolul plictisitor. Împotriva lui nu ai cum să lupți, nu te poți apăra în nici un fel; se prelinge asupra-ți timp de două sau trei ore lungi, cât veacul. Monoton, vâscos, aparent pașnic, dar de fapt nemilos. Cu tenacitatea senin-ucigașă a pisălogului care nu are nimic de spus, drept care vorbește, și vorbește, și vorbește la nesfârșit.

Cam asta e senzația pe care ți-o lasă spectacolul cu *Menajeria de sticlă* de Tennessee Williams, pus în scenă de Mihai Manolescu la Teatrul Național din Bucu-

rești. Cu o prețiozitate cam picoloasă, regizorul ne explică în programul de sală: «Abundența de simboluri la care recurge autorul încearcă să circumscrie cât mai îndepărtate inexprimabilul intuit. Călea adecvată nu poate fi decât cea poetică ce se disociază printr-un conflict stilistic de un criticism pragmatic provocator de comedie». Sincer vorbind, noi n-am descifrat în desenul regizoral nici urmă de conflict — stilistic ori ne-stilistic —, n-am prins momentul cu disocierea, am scăpat criticismul pragmatic, astfel încât, în cele din urmă, se cheamă că n-am reușit să intuim inexprimabilul. De fapt, noi ne-am fi mulțumit și cu limitele prozaice ale exprimabilului cu condiția să fi fost o exprimare cât de cât limpede. N-a fost să fie!

Și atunci, ce-a fost să fie? Decoruri (Victor Crețulescu) și costume (Diana Ioan) pe care aveai tot timpul senzația că le-ai mai văzut — și nu o dată —, dar că nici atunci nu ți-au plăcut. Efecte sonore ca la operetă, dacă la operetă montările ar mai fi azi cum erau acum trei decenii (probabil că nu mai sînt). Lumini cărora am fîntătași să le discutăm semnificația dacă am dibui o semnificație anume (în afara aceleia cu «unde» jucate pe chipuri, pe care preferăm să n-o discutăm). Și interpretarea. În această privință, scape cine poate. Și cum poate. Carmen Stănescu

apelează la o solidă, verificată tehnică de teatru, astfel încît dă personajului o imagine întru totul plauzibilă (că seamănă cu alte personaje, din alte spectacole, vina nu este cîtuși de puțin a actriței). Răzvan Ionescu reușește cîteva momente de teatru foarte bun, în care se întîlnește efectiv, creator cu piesa și cu personajul; cînd se întîlnește însă cu montarea, umorul e gros, dramoleta — ieftină. Din nou, nu e vina lui. Nici a lui Adrian Pintea, dacă personajul său — pescăruș silit să nu-și deschidă aripile — vorbește adesea ca un ucenic la sculărie. Mai evadează și Pintea, uneori, din «concepția regizorală», spre deplina satisfacție a publicului spectator, dar din păcate (sau din disciplină artistică) revine repede la «conflictul stilistic» despre care vorbeam. Victimă a propriei corectitudini profesionale, probabil, Aimée Iacobescu nu-și îngăduie abateri de la «firul roșu» al mizanscenei. Neșansa actriței, neșansa spectatorilor și, nu în ultimul rînd, a eroinei, condamnă-tă să rămînă virtuală pensionară a unei case de sănătate și nu — așa cum credea Tennessee Williams, dar ce știu autorii despre personajele lor?! — o făptură fragilă a cărei sensibilitate agresată de opacitatea brutală a societății o face să pară bizară.

CRISTINA DUMITRESCU